

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

19.06.2025

Одеса

№ 65/97-рп/к

Справа № 65/91-01/2025

Про початок розгляду
справи про порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень і розслідувань від 18.06.2025 № 65-03/228-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- 1) Дії Комунального підприємства Одеської міської ради «Одескомунтранс» (далі – КП «Одескомунтранс», Підприємство) які полягають у застосуванні завищених тарифів на послуги з управління побутовими відходами, що надаються Підприємством суб'єктам господарювання (фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді встановлення таких цін придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- 2) Відділенням надіслано вимоги про надання інформації:
 - на адресу КП «Одескомунтранс» від 11.06.2024 № 65-02/1626е, від 06.09.2024 № 65-02/3092е, від 27.11.2024 № 65-02/4421е та від 07.03.2025 № 65-02/1083е;
 - на адресу Одеської міської ради від 06.09.2024 № 65-02/3090е.
- 3) Листами від 10.07.2024 № 448 (вх. № 65-01/1878 від 10.07.2024), від 15.10.2024 № 609 (вх. № 65-01/2935 від 16.10.2024), від 13.01.2025 № 28 (вх. № 65-01/65 від 13.01.2025) та від 01.04.2025 № 198 (вх. № 65-01/922 від 01.04.2025) КП «Одескомунтранс» надало інформацію з копіями підтверджуючих документів.
- 4) Листом від 24.09.2024 № 01-58/1379 (вх. № 65-01/2820 від 01.10.2024) Відділенням отримано інформацію з копіями підтверджуючих документів від Департаменту міського господарства Одеської міської ради.

3. ВІДПОВІДАЧ

- 5) Відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань КП «Одеськомунтранс» зареєстровано *Інформація, доступ до якої обмежено*, ідентифікаційний код юридичної особи *Інформація, доступ до якої обмежено* місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- 6) КП «Одеськомунтранс» засноване Одеською міською радою, місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*, код ЄДРПОУ *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- 7) Основним видом діяльності КП «Одеськомунтранс» згідно з кодом КВЕД є:
- 8) 38.11 Збирання безпечних відходів.
- 9) У розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Одеськомунтранс» є суб'єктом господарювання.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- 10) Аналіз та дослідження становища КП «Одеськомунтранс» на ринку послуг з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення твердих побутових відходів здійснювались відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).

4.1. Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- 11) Згідно з пунктом 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- 12) КП «Одеськомунтранс» є суб'єктом господарювання у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», який здійснює діяльність на ринку послуг з управління побутовими відходами.

4.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- 13) Товаром, який становить об'єкт аналізу є послуги з управління побутовими відходами.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

4.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

- 14) Товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Одеськомунтранс» є послуги з управління побутовими відходами.
- 15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.2.2. Споживчі характеристики.

- 16) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.

- 17) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» (втрата чинності 09.07.2023):
поводження з відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.
- послуги з поводження з побутовими відходами* – послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.
- 18) Відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції до 09.07.2023) до комунальних послуг відноситься, зокрема, послуга поводження з побутовими відходами.
- 19) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про управління відходами» (набрання чинності з 09.07.2023) наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
- *побутові відходи* – змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств (пункт 26 частини першої статті 1 цього Закону);
 - *операції з управління відходами* – збирання, перевезення, відновлення та видалення відходів (пункт 22 частини першої статті 1 цього Закону);
 - *послуга з управління побутовими відходами* - операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуги з управління побутовими відходами (пункт 28 частини першої статті 1 цього Закону);
 - *суб'єкт господарювання у сфері управління відходами* – юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства (пункт 36 частини першої статті 1 цього Закону).
- 20) Відповідно до частини першої статті 33 Закону України «Про управління відходами» *послуга з управління побутовими відходами* є комунальною послугою і надається відповідно до законодавства про житлово-комунальні послуги та правил, встановлених Кабінетом Міністрів України, з урахуванням регіональних та місцевих планів управління відходами та правил благоустрою населеного пункту.
- 21) Згідно з частиною п'ятою статті 33 Закону України «Про управління відходами» *виконавцем послуги з управління побутовими відходами* є суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги з управління побутовими відходами.
- 22) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово-комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- 23) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-

комунальні послуги» (в редакції після 09.07.2023) - послуги з управління побутовими відходами віднесені до комунальних послуг.

- 24) Основною споживчою властивістю послуг з управління побутовими відходами є їх надання суб'єктами господарювання, які мають технічне устаткування та обладнання для здійснення відповідної діяльності.

4.2.3. Умови споживання

- 25) Умови споживання послуг з управління побутовими відходами визначені Законами України «Про управління відходами» та «Про житлово-комунальні послуги».
- 26) Послуги з управління побутовими відходами у відповідності до норм діючого законодавства України надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- 27) Таким чином, головною умовою споживання послуг з управління побутовими відходами є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг.

4.2.4. Умови реалізації

- 28) За результатами проведеного у 2019 році конкурсу, розпорядженням Малиновської (на теперішній час – Хаджибейської) районної адміністрації Одеської міської ради від 07.03.2019 № 97/01-06 КП «Одескомунтранс» визначено переможцем конкурсу із збирання та перевезення твердих побутових відходів в межах території Малиновського (на теперішній час – Хаджибейського) району міста Одеси.
- 29) Малиновською (на теперішній час – Хаджибейською) районною адміністрацією Одеської міської ради було укладено з КП «Одескомунтранс», як з переможцем конкурсу, договір від *Інформація, доступ до якої обмежено* про надання послуг з вивезення побутових відходів на території Малиновського району міста Одеси строком дії до 06.03.2024.
- 30) За результатами проведеного у 2024 році конкурсу, розпорядженням Хаджибейської районної адміністрації Одеської міської ради від 05.03.2024 № 219/01-06 КП «Одескомунтранс» визначено переможцем конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Хаджибейського району міста Одеси терміном на 5 років.
- 31) Хаджибейською районною адміністрацією Одеської міської ради було укладено з КП «Одескомунтранс», як з переможцем конкурсу, договір від *Інформація, доступ до якої обмежено* про надання послуги з управління побутовими відходами на території Хаджибейського району міста Одеси строком дії до 06.03.2029.
- 32) Таким чином, надання послуги з управління побутовими відходами можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання вказаних послуг, оголошення підприємства переможцем конкурсу на певній території та укладення відповідного договору з районною адміністрацією міста.

4.2.5. Ціна.

- 33) Відповідно до пункту 2 частини третьої статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування належать встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.
- 34) Згідно з підпунктом 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, в тому числі, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на теплову енергію (у тому числі її виробництво, транспортування та постачання), тарифів

на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, на інші комунальні послуги (крім тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, тарифів на комунальні послуги, які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), побутові, транспортні та інші послуги.

- 35) Частиною першою статті 34 Закону України «Про управління відходами» передбачено, що плата за послугу з управління побутовими відходами визначається на основі тарифу на послугу з управління побутовими відходами та норм надання послуги.
- 36) Тариф на послугу з управління побутовими відходами є середньозваженим тарифом, що формується на основі тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів. Витрати на адміністрування послуги з управління побутовими відходами розраховуються окремо у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, та включаються до середньозваженого тарифу виконавця послуги.
- 37) Тариф на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифи на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів встановлюються органом місцевого самоврядування окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні, відходи зелених насаджень).
- 38) Розрахунок тарифу на послугу з управління побутовими відходами здійснює виконавець послуги. Розрахунок тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів здійснюють суб'єкти господарювання, які здійснюють відповідні операції.
- 39) Рішенням виконавчого комітету Одеської міської ради від 30.01.2023 № 12 «Про встановлення тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами для споживачів міста Одеси, що надаються комунальним підприємством «Одеськомунтранс» встановлені тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами, що надаються КП «Одеськомунтранс» споживачам міста Одеси у розмірі 127, 97 грн за куб. м., що є чинними.
- 40) Відповідно до інформації, наданої КП «Одеськомунтранс» листом від 10.07.2024 № 448 (вх.№ 65-01/1878 від 10.07.2024), для участі у конкурсі КП «Одеськомунтранс» пропонувало у своїй конкурсній документації тариф на послуги з поводження з побутовими відходами на території Хаджибейського району м. Одеси у розмірі 127, 97 грн, затверджений рішенням виконавчого комітету Одеської міської ради від 30.01.2023 № 12 «Про встановлення тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами для споживачів міста Одеси, що надаються комунальним підприємством «Одеськомунтранс». Зазначене підтверджується листом від 01.03.2024 № 118, адресованим конкурсній комісії з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, копія якого надана Відділенню.
- 41) Після проведення конкурсу у 2024 році встановлені тарифи не змінювались.
- 42) Таким чином, послуги з управління побутовими відходами надаються КП «Одеськомунтранс» на платній основі, а отже, є товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Одеськомунтранс».

4.2.6. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів).

- 43) Постачальником (надавачем) послуг з управління побутовими відходами є КП «Одеськомунтранс».
- 44) Споживачами послуг з управління побутовими відходами, що надаються КП «Одеськомунтранс», є:

- фізичні особи (населення) — на підставі договорів про надання житлово-комунальних послуг відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги»;
 - фізичні особи-підприємці та
 - юридичні особи приватного права (у розумінні частини другої статті 81 Цивільного кодексу України, тобто такі, що створені не державою або територіальною громадою), які отримують або мають намір отримувати вказані послуги.
- 45) Фізичні особи-підприємці та юридичні особи приватного права не є замовниками у розумінні статті 2 Закону України «Про публічні закупівлі», а тому не мають можливості самостійно обирати виконавця послуг з управління побутовими відходами через електронну систему Prozorro.
- 4.3. Визначення товарних меж ринку.
- 46) Відповідно до пункту 1.3. Методики: *товар* – це будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов’язання та права (зокрема цінні папери).
- товарні межі ринку* – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- 47) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- 48) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей,
 - умов використання тощо; подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари замість наявних.
- 49) При проведенні дослідження враховується, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- 50) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- 51) Послуги з управління побутовими відходами за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками тощо не мають взаємозамінних товарів.
- 52) Отже, товарними межами ринку є послуги з управління побутовими відходами, які не є взаємозамінними з іншими видами послуг, оскільки споживачі цих послуг не можуть обрати інші послуги на заміну.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

- 53) Відповідно до пункту 1.3. Методики, територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- 54) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- 55) Як зазначалось у даному Поданні, за результатами проведеного у 2019 році конкурсу, розпорядженням Малиновської (на теперішній час – Хаджибейської) районної адміністрації Одеської міської ради від 07.03.2019 № 97/01-06 КП «Одескомунтранс» визначено переможцем конкурсу із збирання та перевезення твердих побутових відходів в межах території Малиновського (на теперішній час – Хаджибейського) району міста Одеси.
- 56) Малиновською районною адміністрацією Одеської міської ради було укладено з КП «Одескомунтранс», як з переможцем конкурсу, договір від *Інформація, доступ до якої обмежено* про надання послуг з вивезення побутових відходів на території Малиновського району міста Одеси строком дії до 06.03.2024.
- 57) За результатами проведеного у 2024 році конкурсу, розпорядженням Хаджибейської районної адміністрації Одеської міської ради від 05.03.2024 № 219/01-06 КП «Одескомунтранс» визначено переможцем конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Хаджибейського району міста Одеси терміном на 5 років.
- 58) На підставі викладеного Хаджибейською районною адміністрацією Одеської міської ради укладено з КП «Одескомунтранс» договір від *Інформація, доступ до якої обмежено* на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Хаджибейського району міста Одеси строком дії до 06.03.2029.
- 59) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку послуг з управління побутовими відходами є територія Хаджибейського району міста Одеси, де КП «Одескомунтранс» надає вказані послуги фізичним особам (населенню), фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права.

4.5. Часові межі ринку

- 60) Відповідно до пункту 1.3. Методики, часові межі ринку – час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- 61) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- 62) Розпорядженням Малиновської районної адміністрації Одеської міської ради (на теперішній час – Хаджибейської) від 07.03.2019 «Про визначення юридичної особи, яка здійснюватиме збирання та перевезення твердих побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами на території Малиновського (на теперішній час – Хаджибейського) району міста Одеси КП «Одескомунтранс» визначено переможцем конкурсу із збирання та перевезення твердих побутових

відходів в межах Малиновського (на теперішній час – Хаджибейського) району міста Одеси.

- 63) КП «Одескомунтранс» *Інформація, доступ до якої обмежено* укладено договір з Малиновською (на теперішній час – Хаджибейською) адміністрацією на надання послуг з вивезення побутових відходів на території Малиновського (на теперішній час – Хаджибейського) району м. Одеси строком дії до 06.03.2024.
- 64) Рішенням виконавчого комітету Одеської міської ради від 30.01.2023 № 12 «Про встановлення тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами для споживачів міста Одеси, що надаються комунальним підприємством «Одескомунтранс» тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами, що надаються КП «Одескомунтранс» споживачам міста Одеси у розмірі 127, 97 грн за куб. м введені в дію з 01.02.2023.
- 65) Розпорядженням Хаджибейської районної адміністрації Одеської міської ради від 03.03.2024 «Про визначення юридичної особи, яка здійснюватиме збирання та перевезення твердих побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами на території Хаджибейського району міста Одеси комунальне підприємство «Одескомунтранс» визначено переможцем конкурсу з визначення юридичних осіб, які здійснюють збирання та перевезення твердих побутових відходів в межах території Хаджибейського району міста Одеси.
- 66) Договір, укладений Хаджибейською районною адміністрацією Одеської міської ради з КП «Одескомунтранс» від *Інформація, доступ до якої обмежено* на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Хаджибейського району міста Одеси набирає чинності з дати його укладання та діє до 06.03.2029 року.
- 67) Аналізуючи ринок послуг з управління побутовими відходами з лютого 2023 року (дата введення в дію Рішенням виконавчого комітету Одеської міської ради від 30.01.2023 № 12 тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами для споживачів міста Одеси, що надаються комунальним підприємством «Одескомунтранс» у розмірі 127,97 грн за куб.м) по травень 2025 року (на дату складання цього подання порушення триває) встановлено, що в вищезазначених територіальних та товарних межах ринку КП «Одескомунтранс» працює одноосібно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.
- 68) Отже, часовими межами ринку послуг з управління побутовими відходами визначено період з лютого 2023 року по травень 2025 протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

4.6. Визначення частки на ринку

- 69) КП «Одескомунтранс» в територіальних (географічних) межах території Хаджибейського району міста Одеси у період з лютого 2023 року по травень 2025 року надає послуги з управління побутовими відходами фізичним особам (населенню), фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права.
- 70) Отже, КП «Одескомунтранс» у зазначений період є таким, що має ознаки монопольного (домінуючого) становища на цьому ринку з часткою 100 %, оскільки не має на цьому ринку жодного конкурента.

4.7. Визначення потенційних конкурентів

- 71) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

- 72) У відповідності до статті 21 Закону України «Про відходи» (втрата чинності 09.07.2023) органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечували, зокрема, організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів. Органи місцевого самоврядування приймають рішення про відвід земельних ділянок для розміщення відходів і будівництва об'єктів поводження з відходами.
- 73) Згідно зі статтею 26 Закону України «Про управління відходами» (набуття чинності з 09.07.2023) до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері управління відходами, зокрема, належить: організація управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення; визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів; забезпечення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах населених пунктів.
- 74) Отже, потенційними конкурентами на ринку послуг з управління побутовими відходами можуть бути суб'єкти господарювання, які мають намір надавати вказані послуги споживачам та мають у користуванні відповідну матеріально-технічну базу, кадри, технології.
- 75) У межах досліджуваного періоду з лютого 2023 року по травень 2025 року послуги із збирання та перевезення побутових відходів в межах Хаджибейського району міста Одеси надавало та продовжує надавати виключно КП «Одесакомунтранс» як переможець конкурсів з визначення юридичних осіб, які здійснюють збирання та перевезення твердих побутових відходів в межах території Хаджибейського (раніше – Малиновського) району міста Одеси, з яким Хаджибейською (раніше – Малиновською) районною адміністрацією Одеської міської ради укладено відповідні договори як з виконавцем послуги зі збирання та перевезення твердих побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами на території Хаджибейського (раніше – Малиновського) району міста Одеси.
- 76) Дія зазначених договорів розповсюджується на споживачів в межах території Хаджибейського (раніше – Малиновського) району міста Одеси – населення, фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб приватного права (зокрема, товариства з обмеженою відповідальністю, приватні підприємства), які позбавлені можливості самостійно обирати суб'єкта господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів, із застосуванням електронної системи публічних закупівель Prozorro, оскільки не є замовниками у розумінні статті 2 Закону України «Про публічні закупівлі», а отже, не мають правових інструментів для вибору виконавця з управління відходами у вказаний спосіб.
- 77) Адже, відповідно до частини третьої та сьомої статті 33 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори із споживачами послуги.
- 78) КП «Одесакомунтранс» надавало та продовжує надавати споживачам – населенню, фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права – послуги з управління побутовими відходами в межах Хаджибейського району міста Одеси у відповідності до положень частини першої статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», Правил надання послуг з поводження з побутовими відходами», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (втрата

чинності 08.08.2023) та Правил надання послуг з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 (зі змінами), на підставі типових договорів, які мають публічно-обов'язковий характер та, відповідно, не передбачають можливість здійснення споживачами індивідуального вибору виконавця з управління побутовими відходами.

- 79) Таким чином, зазначені споживачі послуги з управління побутовими відходами (населення, фізичні особи-підприємці та юридичні особи приватного права (зокрема, товариства з обмеженою відповідальністю, приватні підприємства) змушені користуватися послугами лише визначеного органом місцевого самоврядування на відповідній території виконавця.
- 80) Враховуючи зазначені обставини, КП «Одескомунтранс» є єдиним виконавцем послуги з управління побутовими відходами в межах Хаджибейського району міста Одеси, а споживачі послуг – населення, фізичні особи-підприємці та юридичні особи приватного права не мають альтернативи отримання цих послуг у іншого виконавця.
- 81) Отже, враховуючи, що КП «Одескомунтранс» визначено переможцем конкурсів із збирання та перевезення твердих побутових відходів в межах території Хаджибейського (раніше – Малиновського) району міста Одеси та з визначення юридичних осіб, які здійснюватимуть збирання та перевезення побутових відходів у межах території Хаджибейського району міста Одеси та укладання підприємством як виконавцем зазначених послуг відповідних договорів з Хаджибейською (раніше – Малиновською) районною адміністрацією Одеської міської ради, у КП «Одескомунтранс» відсутні конкуренти у період з лютого 2023 року по травень 2025 року.
- 82) З огляду на зазначене, у КП «Одескомунтранс» з лютого 2023 року по травень 2025 року відсутні конкуренти на ринку послуг з управління побутовими відходами в територіальних (географічних) межах Хаджибейського району міста Одеси, де Підприємство надає вказані послуги фізичним особам (населенню), фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права.

4.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок.

- 83) Відповідно до пункту 1.3 Методики бар'єрами вступу на ринок є обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання складати конкуренцію суб'єктам господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- 84) Бар'єрами вступу суб'єктів господарювання на ринок послуг з управління побутовими відходами є необхідність наявності виробничих потужностей, зокрема, відповідного обладнання, спеціалізованого автотранспорту, персоналу, зайнятого безпосередньо наданням послуг з управління побутовими відходами.
- 85) Також бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з управління побутовими відходами є економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з управління побутовими відходами.

4.9. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- 86) Відповідно до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.
- 87) Враховуючи зазначене, КП «Одескомунтранс» на ринку послуг з управління побутовими відходами в межах території Хаджибейського району міста Одеси, де КП «Одескомунтранс» надає вказані послуги фізичним особам (населенню), фізичним

особам-підприємцям та юридичним особам приватного права з лютого 2023 року по травень 2025 року, є таким, що має ознаки монопольного (домінуючого) становища з часткою 100 %, оскільки КП «Одескомунтранс» не мало на цьому ринку жодного конкурента.

5.НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- 88) Відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги».
- 89) Відповідно до пунктів 2, 5, 6, 13 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
 - виконавець комунальної послуги – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;
 - житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;
 - індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;
 - споживач житлово-комунальних послуг – індивідуальний або колективний споживач.
- 90) Згідно з частинами першою та третьою статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» предметом регулювання цього Закону є відносини, що виникають у процесі надання споживачам послуг, зокрема управління побутовими відходами. Норми цього Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сферах, зокрема управління побутовими відходами.
- 91) У відповідності до частини першої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- 92) Частиною другою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- 93) Відповідно до частини третьої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
 - перелік послуг;
 - вимоги до якості послуг;
 - права і обов'язки сторін;
 - відповідальність сторін за порушення договору;
 - ціна послуги;

- порядок оплати послуги;
 - порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
 - строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.
- 94) Крім того, відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги, який займає монополіне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- 95) Статтями 7, 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та відповідно виконавців комунальних послуг. Так, відповідно до пункту 1 частини другої статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» індивідуальний споживач зобов'язаний укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом. Відповідно до пункту 2 частини другої статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- 96) Частиною першою статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що споживачі зобов'язані укласти договір про управління побутовими відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку.
- 97) Якщо інше не визначено законом, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, управитель багатоквартирного будинку або інша уповноважена особа, яка укладає колективний договір про надання комунальних послуг, згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування, укладає договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами.
- 98) Частиною четвертою статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що послуга з управління побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, Законом України «Про управління відходами» та вимогами правил надання послуг з управління побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.
- 99) Відносини, що виникають у сфері збирання та перевезення побутових відходів до 09.07.2023 регулювались положеннями Закону України «Про відходи» та після 09.07.2023 регулюються Законом України «Про управління відходами».
- 100) Вказані законодавчі акти визначають правові, організаційні та економічні засади діяльності у сфері поводження та управління відходами відповідно.
- 101) Закону України «Про відходи» визначає правові, організаційні та економічні засади діяльності, пов'язаної із запобіганням або зменшенням обсягів утворення відходів, їх збиранням, перевезенням, зберіганням, сортуванням, обробленням, утилізацією та видаленням, знешкодженням та захороненням, а також з відверненням негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини на території України.
- 102) Закон України «Про управління відходами» визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів,

зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

- 103) Відповідно до пункту 4 частини другої статті 3 Закону України «Про управління відходами» серед основних принципів державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами є, зокрема принцип формування конкурентного середовища у сфері управління відходами - суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами.
- 104) Відповідно до статті 33 Закону України «Про управління відходами»:
 - послуга з управління побутовими відходами є комунальною послугою і надається відповідно до законодавства про житлово-комунальні послуги та правил, встановлених Кабінетом Міністрів України, з урахуванням регіональних та місцевих планів управління відходами та правил благоустрою населеного пункту;
 - до складу послуги з управління побутовими відходами входять операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів;
 - суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні);
 - виконавцем послуги з управління побутовими відходами є суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги з управління побутовими відходами;
 - виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори із споживачами послуги.
- 105) Правила надання послуг з поводження з побутовими відходами, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (втрата чинності 08.08.2023) визначали механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуг з поводження з побутовими відходами у містах, селищах і селах (далі - послуги).
- 106) Відповідно до пункту 7 вказаних цих Правил під час укладання договору про надання послуг:
 - сторони узгоджують графік їх надання виходячи з потреби споживача, норм надання та якості послуг;
 - виконавець послуг на вимогу споживача зобов'язаний пред'явити:
 - правила надання послуг;
 - графік вивезення відходів;
 - тарифи на надання послуг;
 - інформацію про пільги, передбачені законодавчими актами для окремих категорій населення.

- 107) Постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами» (зі змінами) затверджені:
- Правила надання послуг з управління побутовими відходами (далі – Правила № 835);
 - типовий індивідуальний договір про надання послуги з управління побутовими відходами;
 - типовий колективний договір про надання послуги з управління побутовими відходами;
 - типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами;
 - типовий договір з колективним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами.
- 108) Згідно з пунктом 1 Правил № 835 ці Правила визначають механізм надання суб'єктами господарювання у сфері управління відходами незалежно від форми власності послуги з управління побутовими відходами у містах, селищах і селах.
- 109) Пунктом 2 вказаних правил визначено наступні терміни:
- виконавець послуги - суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги;
 - споживач - індивідуальний споживач (фізична або юридична особа, яка є співвласником багатоквартирного будинку, власником будівлі (зокрема власником індивідуального садибного житлового будинку) або колективний споживач (юридична особа, що об'єднує споживачів у будівлі та в їх інтересах укладає договір про надання послуги з управління побутовими відходами).
- 110) Інші терміни, що використовуються у цих Правилах, вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про управління відходами», «Про житлово-комунальні послуги» та «Про благоустрій населених пунктів».
- 111) Пунктом 28 вказаних Правил передбачено, що плата за надану послугу з управління побутовими відходами нараховується щомісяця відповідно до умов договору про надання послуги з управління побутовими відходами і тарифів, що формуються відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку згідно з частиною четвертою статті 34 Закону України “Про управління відходами”.
- 112) Відповідно до підпункту 13 пункту 2 статті 26 розділу III Закону України «Про управління відходами» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить, зокрема, встановлення тарифів на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- 113) З огляду на зазначене, законодавством, чинним у період лютого 2023 року по травень 2025 року, передбачено надання споживачам послуг із збирання та перевезення побутових відходів виконавцями послуг, обораними за результатами конкурсної процедури та за тарифами, встановленими органами місцевого самоврядування.
- 6.ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ**
- 114) У ході здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції КП «Одескомунтранс» на регіональному ринку послуг з

управління побутовими відходами в територіальних межах Хаджибейського району міста Одеси встановлено таке.

- 115) Рішенням Одеської міської ради від 09.12.1999 № 432-XXIII створено підприємство комунальної власності «Одескомунтранс».
- 116) Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з надання послуг з вивезення побутових відходів» та від 25.08.2023 № 918 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів» районними адміністраціями міста Одеси були оголошені конкурси з визначення юридичних осіб, які будуть здійснювати збирання та перевезення твердих побутових відходів в межах території районів міста Одеса.
- 117) За підсумками проведеної конкурсною комісією оцінки конкурсних пропозицій КП «Одескомунтранс» було оголошено переможцем конкурсів на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Малиновського (на теперішній час – Хаджибейського) району міста Одеси починаючи з лютого 2019 року, про що прийняті розпорядження Малиновської/Хаджибейської районної адміністрації Одеської міської ради від 07.03.2019 № 97/01-06 та від 05.03.2024 № 219/01-06 відповідно.
- 118) На підставі викладеного, Хаджибейською (раніше – Малиновською) районною адміністрацією Одеської міської ради було укладено з КП «Одескомунтранс» договори від *Інформація, доступ до якої обмежено* на надання послуг з вивезення побутових відходів на території Хаджибейського (раніше – Малиновського) району міста Одеси та від *Інформація, доступ до якої обмежено* на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Хаджибейського району міста Одеси.
- 119) КП «Одескомунтранс» листом від 01.04.2025 № 198 (вх. № 65-01/922 від 01.04.2025) повідомило, що загальна кількість споживачів послуг з управління побутовими відходами станом на березень 2025 року становила *Інформація, доступ до якої обмежено* особи, з яких *Інформація, доступ до якої обмежено* – юридичні особи, *Інформація, доступ до якої обмежено* – фізичні особи. Станом на 01.03.2025 щомісячні обсяги наданих КП «Одескомунтранс» послуг з управління побутовими відходами з листопада 2024 року становили:
 - фізичним особам – *Інформація, доступ до якої обмежено* тис. грн, або *Інформація, доступ до якої обмежено* тис. куб.м.;
 - юридичним особам приватного права – *Інформація, доступ до якої обмежено* тис. грн, або *Інформація, доступ до якої обмежено* тис.куб.м.
- 120) Загальна кількість договорів про надання послуг з управління побутовими відходами, укладених КП «Одескомунтранс» зі споживачами на 31.03.2025 складає *Інформація, доступ до якої обмежено* договорів, у тому числі відповідно до реєстру договорів, укладених між КП «Одескомунтранс» та суб'єктами господарювання:
 - з юридичними особами приватного права– *Інформація, доступ до якої обмежено* договори;
 - з фізичними особами-підприємцями – *Інформація, доступ до якої обмежено* договір.
- 121) Рішенням від 30.01.2023 № 12 виконавчим комітетом Одеської міської ради встановлено тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами для споживачів міста Одеси, що надаються КП «Одескомунтранс у розмірі 127,97 грн. за 1 куб.м (з ПДВ).
- 122) КП «Одескомунтранс» листами від 10.07.2024 № 448 (вх.№ 65-01/1878 від 10.07.2024) та від 13.01.2025 № 28 (вх. № 65-01/65 від 13.01.2025) надані копії договорів про надання послуг з управління побутовими відходами, укладених КП «Одескомунтранс»

після визначення підприємства виконавцем послуг зі збирання та перевезення (вивезення) твердих побутових відходів, чинних у 2024 році, зі споживачами (фізичними та юридичними особами приватного права), що є типовими.

- 123) Пунктом 30 вказаних договорів визначено, що якщо за 30 днів до закінчення строку дії цього договору жодна зі сторін не повідомить письмово іншій стороні про відмову від договору, договір вважається продовженим на черговий однорічний строк.
- 124) Таким чином, надані договори є діючими, та на їх підставі КП «Одескомунтранс» надає споживачам послуги з управління побутовими відходами з березня 2024 року по травень 2025 року (дата складання цього подання).
- 125) Зокрема, Відділенням досліджені умови наступних договорів, а саме:

Таблиця 1

№ з/п	Дата та № договору	Назва договору	Споживач	Адреса об'єкту споживача	Термін дії договору
1	Інформація, доступ до якої обмежено	Про надання послуги з управління побутовими відходами	ТОВ «Смартлаб»	Інформація, доступ до якої обмежено	1 рік
2	Інформація, доступ до якої обмежено	Про надання послуги з управління побутовими відходами	ТОВ «Імпортмакс»	Інформація, доступ до якої обмежено	1 рік
3	Інформація, доступ до якої обмежено	Про надання послуги з управління побутовими відходами	ТОВ «А2»	Інформація, доступ до якої обмежено	1 рік
4	Інформація, доступ до якої обмежено	Про надання послуг з управління побутовими відходами	ТОВ «Дніпро-М Південь»	Інформація, доступ до якої обмежено	1 рік
5	Інформація, доступ до якої обмежено	Про надання послуги з управління побутовими відходами	ФОП Пастернак	Інформація, доступ до якої обмежено	1 рік
6	Інформація, доступ до якої обмежено	Про надання послуги з управління побутовими відходами	ФОП Скороход	Інформація, доступ до якої обмежено	1 рік
7	Інформація, доступ до якої обмежено	Про надання послуги з управління побутовими відходами	ФОП Попова	Інформація, доступ до якої обмежено	1 рік
8	Інформація, доступ до якої обмежено	Про надання послуги з управління побутовими відходами	ФОП Молчанова	Інформація, доступ до якої обмежено	1 рік

- 126) За результатом аналізу вказаних у Таблиці 1 договорів, встановлено:

Пунктом 14 вказаних договорів зазначено, що тариф на послугу встановлено згідно з рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради від 30.01.2023 року № 12 «Про встановлення тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами для споживачів міста Одеси, що надаються Комунальним підприємством «Одескомунтранс».

При цьому, вказаним рішенням встановлені тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами управління, що надаються КП «Одескомунтранс» споживачам міста Одеси у розмірі 127,97 грн за куб.м., що є чинними.

Натомість у пункті 14 вказаних договорів встановлено тариф на вказану послугу у розмірі 129,00 грн за 1 куб.м (з ПДВ).

- 127) Листом від 01.04.2025 № 198 (вх.№ 65-01/922 від 01.04.2025) КП «Одескомунтранс» надало Відділенню реєстр діючих договорів про надання послуг з управління побутовими відходами, укладених між КП «Одескомунтранс та суб'єктами господарювання (фізичними особами-підприємцями та юридичними особами приватного права) станом на 01.03.2025.
- 128) За результатами аналізу вказаного реєстру встановлено, що тариф на послуги з поводження з побутовими відходами у розмірі 129,00 грн за 1 куб.м (з ПДВ) застосовувався до *Інформація, доступ до якої обмежено* юридичних осіб приватного права та *Інформація, доступ до якої обмежено* фізичних осіб-підприємців.
- 129) Встановлення в договорах завищеного тарифу на послуги з поводження з побутовими відходами, які надавались КП «Одескомунтранс» суб'єктам господарювання (фізичним особам - підприємцям та юридичним особам приватного права) є неправомірним та призводить до додаткових витрат споживачів послуг, що призводить до ущемлення прав споживачів.
- 130) Плата за послугу з управління побутовими відходами повинна встановлюватись виходячи з розміру тарифу, затвердженого органом місцевого самоврядування, а саме на підставі Рішення виконавчого комітету Одеської міської ради від 30.01.2023 № 12.
- 131) Листом від 01.04.2025 № 198 (вх. № 65-01/922 від 01.04.2025) КП «Одескомунтранс» також надало Відділенню вибірково копії актів виконаних робіт та рахунків на оплату послуг з управління побутовими відходами за договорами, наведеними у таблиці 1, виставлених суб'єктам господарювання (фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права) у період з лютого 2023 року по березень 2025 року.
- 132) За результатами аналізу вказаних актів виконаних робіт та виставлених рахунків на оплату послуг з управління побутовими відходами встановлено застосування також завищеного тарифу на послуги з управління побутовими відходами у розмірі 129 грн за 1 куб. м (з ПДВ).
- 133) КП «Одескомунтранс», відповідно до наданої інформації, не надав обґрунтування тарифу в розмірі 129,00 грн/м³, який зазначено в укладених договорах, а також не надав відомостей про подання повторних розрахунків на затвердження нового тарифу. Отже, застосування цього тарифу є одностороннім та таким, що не відповідає вимогам законодавства.
- 134) Такі дії призвели до економічних втрат для споживачів у вигляді переплати за фактично надані послуги, що є порушенням їхніх прав як споживачів та викривляє умови добросовісної конкуренції на ринку.
- 135) В умовах відсутності альтернативного постачальника послуг споживачі фактично позбавлені можливості вибору, що обмежує їхні права та змушує нести додаткові витрати у процесі здійснення господарської діяльності.
- 136) З огляду на зазначене, дії КП «Одескомунтранс», які полягають у застосуванні завищених тарифів на послуги з управління побутовими відходами, що надаються Підприємством суб'єктам господарювання (фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права), мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 1 частини другої статті 13 цього ж Закону у вигляді встановлення таких цін придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами.

7. АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ ДІЙ КП «ОДЕСКОМУНТРАНС»

- 137) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- 138) КП «Одескомунтранс» застосовує завищені тарифи на послуги з управління побутовими відходами, що надаються Підприємством суб'єктам господарювання (фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права), що у поєднанні з відсутністю інших виконавців послуг позбавляє споживачів економічної свободи вибору та призводить до прямого зростання витрат на господарську діяльність.
- 139) Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку визнається встановлення таких цін придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- 140) Така поведінка КП «Одескомунтранс» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуг.
- 141) У зв'язку з тим, що КП «Одескомунтранс» визначено переможцем конкурсів на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Малиновського/Хаджибейського району міста Одеси та уклало відповідні договори з Малиновською/Хаджибейською районною адміністрацією Одеської міської ради, відсутні суб'єкти господарювання, які мають намір надавати споживачам послуги з управління побутовими відходами у межах території Хаджибейського району міста Одеси та мають у користуванні відповідну матеріально-технічну базу, кадри, технології.
- 142) З огляду на зазначене, Відділенням встановлено, що завдяки ринковій владі КП «Одескомунтранс» має можливість нав'язувати споживачам умови отримання послуг, а споживачі послуг, які їх отримують, не можуть відмовитись від них, зокрема на території Хаджибейського району міста Одеси, що має наслідком обмеження та ущемлення інтересів споживачів цих послуг.
- 143) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монопольну владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактичного позбавлення захисту своїх прав та законних інтересів.

8. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ КП «ОДЕСКОМУНТРАНС» ДІЙ ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- 144) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- 145) Дії КП «Одескомунтранс», які полягають у застосуванні завищених тарифів на послуги з управління побутовими відходами, що надаються Підприємством суб'єктам господарювання (фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права), мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що може призвести до матеріальних збитків суб'єктів господарювання, що отримують

послуги з управління побутовими відходами на території Хаджибейського району міста Одеси.

- 146) За наявності інших надавачів послуг з управління побутовими відходами в територіальних (географічних) межах території Хаджибейського району міста Одеси привабливість КП «Одескомунтранс» у таких випадках для споживачів могла б різко зменшитися і тому, за умов існування значної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої відповідно до абзацу третього статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибору у споживачів, КП «Одескомунтранс» істотно втратила б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

9. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ КП «ОДЕСКОМУНТРАНС»

- 147) Згідно з абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- 148) Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку визнається встановлення таких цін придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- 149) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- 150) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- 151) Враховуючи, що становище КП «Одескомунтранс» на ринку послуг з управління побутовими відходами в межах території Хаджибейського району міста Одеси, де КП «Одескомунтранс» надає вказані послуги фізичним особам (населенню), фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права з лютого 2023 року по травень 2025 року, є таким, що має ознаки монопольного (домінуючого) становища з часткою 100 %, оскільки КП «Одескомунтранс» не має на цьому ринку жодного конкурента, його дії, які полягають у застосуванні завищених тарифів на послуги з управління побутовими відходами, що надаються Підприємством суб'єктам господарювання (фізичним особам-підприємцям та юридичним особам приватного права), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді встановлення таких цін придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами.

Ураховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 36, частиною першою статті 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 за № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами і доповненнями), пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у

Міністерстві юстиції України 06.05 1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА

1. Розпочати розгляд справи у зв'язку з наявністю в діях у зв'язку з наявністю в діях комунального підприємства «Одескомунтранс» (ідентифікаційний код юридичної особи 31185678, місцезнаходження: вул. Братів Поджіо (Василя Фашенка), 4, м. Одеса, 65031) ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді встановлення таких цін придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з управління побутовими відходами.

2. Збирання та аналіз доказів у справі доручити Першому відділу досліджень і розслідувань Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО